

ČÍTAJ AKO CHCEŠ, ABY SI SA DOSTAL(A) K SKVELÉMU VÝLETU S VÝNIMOČNÝM JEDLOM.

Rodičia, ktorí si nezvyknú čítať, nečítajú ani svojim deťom, a ak čítajú, tak len málokedy, nechotne, bez radosti a nieisto. Takýchto rodičov sa nedá získať prednáškami, a už vôbec nie materiálmi (brožúry, sprievodcovia čítania, online články), ktoré vyzdvihujú hodnotu čítania. Dokonca aj tie slávne a častokrát citované slová Alberta Einsteina ich nedokážu presvedčiť. Rodičia, ktorí nečítajú, nevedia aké to je, získavať radosť z literatúry. Tým pádom nemôžu ani zdieľať zážitok z toho, že by boli čítaním obohatení. Preto nevidia spojitosť medzi čítaním rozprávok a celkovým vývinom detí.

Napriek tomu, práve vysoký stupeň čitateľskej gramotnosti je pre deti kľúčový: aby sa boli schopné učiť, aby sa kvalifikovali v profesiách, ktoré ich zaujímajú, a aby boli vo všeobecnosti úspešné v živote. Uvedenie týchto dôvodov považujú rodičia, ktorí nečítajú, za presvedčujúce do určitej miery, no iba ak pri tom nepoužívame len prednášky a brožúry. Miesto toho by sme mali využívať workshopy, na ktorých budú spolupracovať so svojimi deťmi, a to splnením úloh, ktoré sa bez čítania nezaobídu. Poskytovať materiály na čítanie cez rôzne médiá, a teda nie len v tlačenej podobe, je tiež dôležité.

Aktivity by mali byť praktické, spojené s každodennými úlohami (napr. varenie), ako aj príjemné (napr. plánovanie výletu). Presne tieto dve aktivity sú moje najobľúbenejšie, keď robím workshopy. Samozrejme, len sa zameriavame na informácie a snažíme sa, aby pochopili, že v skutočnosti nevaríme a neideme na výlet! (Je totiž jednoduché pripraviť naozajstný ovocný šalát so zmrzlinou a čokoládovými guľkami, pizzu, a pod. Mám totiž skúsenosť, že ak na workshope niečo skutočne varíme, rodičia vedia ľahko pomôcť deťom variť, lebo je to niečo, čo vedia robiť bez vyhľadávania informácií zo zdrojov, bez čítania.)

Vždy pracujem s deťmi a ich rodičmi spoločne. Je to preto, lebo po prvé, rodičia tak vidia, ako ich deti reagujú a zapájajú sa do práce s materiálmi na čítanie, a predovšetkým preto, lebo deti by sa sami takéhoto workshopu nezúčastnili, lebo by to pravdepodobne považovali za učenie, ktoré patrí do školy.

I. Recept na paellu

1. Začnime tým, že si prelistujeme kuchárske knihy pre deti a dospelých. Sú to ilustrované recepty s fotografiami, a pod. Vyberieme si paellu, lebo sme našli tento recept v medzinárodnej detskej kuchárskej knižke.
2. Paella je španielske jedlo. Španielsko? Čo vieme o Španielsku? Nájdeme v atlase (knihe alebo online) Španielsko, aby sme vedeli, kde sa nachádza. Býk Ferdinand je zo Španielska, to je tam, kde sa odohrávajú býčie zápasy. Máme čas prečítať si príbeh o Ferdinandovi? Videli ste niekedy býčie zápasy? Pozrieme si klip na YouTube. Počuli ste niekedy o Carmen, opere, ktorú napísal Bizet? Chceli by ste si vypočuť časť opery, ktorá predchádza býčie zápasy?

Vedeli ste, že Suita Carmen, ktorú napísal Rodion Ščedrin, je jeden z najslávnejších remakov tejto opery? (Keďže skupina je veľká a zahŕňa deti aj dospelých, otázky a jednotlivé informácie sa líšia. Napriek tomu, všetko to vyžaduje vyhľadávať odpovede a dodatočné informácie z viacerých zdrojov. Pracujeme v skupinách. Niektorí účastníci už v Španielsku boli.)

3. Takže čo s našou paellou? Prečítame si recept a pozrieme sa, či máme všetky ingrediencie. Ak by sme sa rozhodli paellu pripraviť, máme všetko doma alebo by sme museli ísť do obchodu? Prečítame si postup. (V tejto chvíli sa väčšinou rozprúdi debata o rôznych spôsoboch, ako ľudia doma pripravujú rizoto... :)
4. Uzavrieme to tým, že rozdáme recept na paellu všetkým rodinám. Posadíme sa a vypočujeme si „reporty“ všetkých skupín ohľadom všetkého, čo si prečítali o paelle, Španielsku, a pod. Cez všetky materiály prejdeme spoločne.

II. Výlet do Postojnskej jamy

1. Postojnska jama je obľúbená destinácia v Slovinsku pre rodiny: je to krasový systém, kde žijú ľudské ryby (častokrát spomínané tento rok v TV, lebo jedna samička mala potomstvo, čo je veľmi vzácne), a je tam turistický vláčik, ktorý prechádza cez jaskyňu, a pod.
2. Informácie o Postojnskej jame hľadáme v rôznych materiáloch (rozdám knihy, časopisy, a surfujeme na internete): kras a krasové javy, obojživelníky, a pod, rozprávka o drakovi v Postojnskej jame a muzikál.
3. Navrhujem, aby sme si naplánovali výlet do Postojnskej jamy trochu inak, s tým, že by sme nešli autami, ale napríklad autobusom alebo vlakom? Kde nastúpime a vystúpime, a kde prestúpime? Ako dlho budeme musieť ísť pešo? (Pozrieme si časové poriadky a vzdialenosti online.)
4. Zistíme, kedy je možné jaskyňu navštíviť a aké je vstupné.
5. Je ešte niečo, čo by sme si mohli pozrieť v blízkosti Postojnskej jamy? Je tam adrenalínový park, Predjamský hrad, a pod.
6. Je Postojnska jama jediná jaskyňa v Slovinsku? (Zhruba 43% územia Slovinska je krasového pôvodu, pričom v roku 2015 bolo zaznamenaných vyše 11 500 jaskýň.) Zaznačíme si aspoň Škocjanské jaskyne, ktoré sú zapísané na zozname svetového dedičstva UNESCO.
7. Uzavrieme to tým, že si vypočujeme „reporty“ od všetkých rodín ohľadne toho, čo zistili. Všetky rodiny dostanú „itinerár“, v ktorom je opísané, ako sa dostať do mesta Postojna vlakom či autobusom, a zahŕňa všetky užitočné informácie ohľadom návštevy Postojnskej jamy, či jednoducho ďalšie zaujímavosti.